

2. Právní rámec

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, např. stanoví, co je zejména vodním dílem (tůň by dle ustn. § 55 tohoto zákona neměla být vodním dílem, pokud nemá hráz, ani technické objekty - výpust, bezpečnostní přeliv apod.), dále stanoví, v jakých případech je nutné získat povolení k nakládání s vodami.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, např. určuje, jaká povolení jsou při tvorbě tůní třeba získat (tůně do velikosti 300 m² a max. hloubky do 1,5 m nevyžadují rozhodnutí o změně využití území ani územní souhlas a ani stavební povolení či ohlášení),

Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů (konkrétně v ustn. § 70) ve spojení se zákonem č. 156/1998 Sb., o hnojivech, ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou č. 257/2009 Sb., o používání sedimentů na zemědělské půdě ve znění pozdějších předpisů, Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a příloha č. 1 k vyhl. č. 257/2009 Sb., o používání sedimentů na zemědělské půdě,

určují postup k uložení sedimentu (výkopku) tůně.

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, reguluje vodní hospodaření s cílem udržovat přirozené podmínky pro život vodních a mokřadních ekosystémů při zachování přirozeného charakteru a přírodě blízkého vzhledu vodních toků a ploch a mokřadů v krajině, a to zejména ve zvláště chráněných územích.

4.3 Členitost břehů a dna

- 4.3.1 Tůň by obecně měly být prostorově i hloubkově členité (nepravidelný tvar), svým charakterem přírodě blízké.
- 4.3.2 Plochu tůň je vhodné rozčlenit a zároveň zde vytvořit místa s odlišnou hloubkou vody. Tůň musí obsahovat jak mělké partie s rychle se prohřívající vodou, tak hlubší partie. Mělké části s hloubkou do 50 cm jsou u všech tůň zásadní, měly by optimálně tvořit nejméně polovinu plochy tůň.
- 4.3.3 Doporučuje se realizovat postupně se svažující dno, min. ve sklonu 1 : 3, případně pozvolnějším, které nabízí gradient postupně se měnících podmínek (teplota, oslunění, množství kyslíku atd.). Svažující se dno je lepší nahradit stupňovitým profilem dna tůň, se skokovými změnami hloubek po cca 10 – 20 cm. Přejechy mezi jednotlivými stupni nesmí však tvořit kolmé stěny (přejechy musí být šikmé, min. ve sklonu 1 : 3 a pozvolnějším). Jednotlivé stupně se musí svažovat do hlubších partií, aby na nich neuvízly larvy obojživelníků.
- 4.3.4 Plochu dna a břehů tůň není účelné příliš upravovat, naopak případné nerovnosti jsou vhodným prostředím a úkryty pro drobné živočichy (při hloubení tůň používat lžíce se zuby).
- 4.3.5 Pro vnesení různorodosti charakteru dna se doporučuje na jeho část (minimálně třetina plochy dna) umístit větší kameny z okolí, větve nebo pařezy. Je vhodné do tůň zasadit nějaký běžný trs rostlin z okolních vodních ploch (pozor na chráněné druhy). Jde o prvky, které zvyšují nabídku úkrytových možností, a to zejména v nově vybudovaných tůň (bez vegetace).

4.4 Hloubka vody

- 4.4.1 Volba hloubky vody v tůň závisí na požadavcích spektra živočišných druhů, pro něž je tůň budována. Navrhuje se průměrná hloubka tůň v rozmezí od ~~0,8~~ 0,3 m do ~~1,0~~ 0,8 m. Maximální hloubka budovaných tůň je do 1,5 m, větší hloubky nemají biologické opodstatnění. Tůň hloubky od ~~1,5~~ 0,8 m - zajišťují nezamrzání vody v nejhlubší části tůň.
- Malé, mělké neprůtočné tůň se strženým drnem v okolí a následným udržováním tůň v mladých sukcesních stádiích jsou vhodné pro ropuchu krátkonohou, ropuchu zelenou a kuňku žlutobřichou.
- Čolek karpatský a horský a kuňka žlutobřichá vyžadují mělké tůň hloubky do 0,4 m a tůň na cestách nebo v okolí cest se stržením drnu v okolí a následným udržováním tůň v mladých sukcesních stádiích.
- 4.4.2 Vhodné je hloubit tůň tak, aby po jejím obvodu vznikaly různé hloubkové stupně, vytvářející četné mělčiny i při poklesu hladiny. Tyto stupně musí mít sklon k nejhlubšímu místu, aby zde při poklesu hladiny neuvázla larvální stádia. Převážná část tůň by měla být mělká.
- 4.4.3 Část tůň na dané lokalitě by měla být upravena tak, aby zde nebyla stálá vodní hladina, ale docházelo k postupnému vysychání v průběhu roku. Proto jsou průtočné nebo občasné průtočné tůň, kde přitékající voda zajišťuje stálé nadržování tůň na maximální hladinu, považovány za nevhodné.